

для формування майбутньої життєвої компетентності особистості. Необхідно сформувати у дитини з ПС інтелектуальні вміння: читати, писати, висловлювати власну думку усно та письмово, активно слухати, правильно формулювати, ставити запитання, навички прогнозування власної діяльності на найближчий період життя; актуалізувати потребу та створювати реальні умови, необхідні для самостійного прийняття дитиною рішень; сформувати найпростіші необхідні навички обґрунтування (оцінки), деталізації та планування реалізації власного рішення в реальних життєвих умовах; створювати умови та дієво підтримувати (педагогічними та психологічними засобами); формування елементарних життєвих та соціальних навичок дитини; заохочувати дитину до самостійного контролю та організації власного життєвого часу, посилюючи самовиховання.

Корекційно-розвиткова робота у навчальному процесі дітей з порушеннями слуху має ряд специфічних особливостей, які полягають у врахуванні особливостей розвитку таких дітей. З дітьми молодшого шкільного віку з ПС проводяться заняття з музично-ритмічної діяльності, заняття з розвитку слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови та ін. Важливими є заняття з психологом та соціальним працівником. На всіх заняттях використовують засоби спрямовані на посилення звучання під час слухового та зорового сприймання усного мовлення оточуючих. Оволодіння засобами спілкування дітьми з ПС відбувається з використанням стаціонарної електричної апаратури або індивідуальних слухових апаратів.

Вище зазначене (цим не обмежуємо) забезпечує специфіку корекційно-розвиткових занять з дітьми з ПС молодшого шкільного віку та допоможе підготувати таких дітей до життя у сучасному суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1.Івахненко А. А. Корекція та розвиток психомоторної функції глухих дітей молодшого шкільного віку засобами рухливих ігор: зб. наук. праць / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків: 2011 С. 169

2.Ляхова І. М. Особливості розвитку моторної функції глухих дітей молодшого шкільного віку зб. наук. Праць. / редкол.: Т. І. Сущенко (відп. ред.) та ін. Запоріжжя: 2006 С. 424-429.

Анастасія ПАНОВА,

студентка 1 курсу магістратури
факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
Науковий керівник: **Ольга СЕРБОВА,**
к.психол.н., доцент (БДПУ)

СИСТЕМА ЗОВНІШНІХ ЧИННИКІВ ЕКОНОМІЧНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Актуальність. Однією з умов забезпечення соціалізації дітей з особливими потребами є забезпечення переходу членів суспільства від негативного або нейтрального відношення до можливостей даної категорії

дітей до безумовно-позитивного і умовно-позитивного. Актуальними у цьому контексті постає низка проблем: соціально-психологічні чинники, що впливають на розвиток економічної свідомості дитини з особливими освітніми потребами та етичні і психологічні проблеми спілкування та соціалізації цієї категорії дітей.

Ступінь досліджуваності проблеми. Значний внесок до розробки теорії економічної соціалізації внесли українські дослідники Г. Авер'янова, Н. Волянчук, Н. Дембицька, І. Зубіашвілі, Л. Карамушка, В. Москаленко та інші. Вони зосереджують увагу на економічній соціалізації дітей, наголошуючи на тому, що здатність адекватно оцінювати економічну ситуацію та діяти в економічному просторі залежить від особливостей економічної свідомості особистості, основи якої формуються з дитинства. Психологи, що вивчають дітей з особливими потребами, відзначають, що у них значно ослаблені «соціальні можливості особистості» (Я. Гошовський, І. Іванова, О. Сербова та ін.).

Мета і методи дослідження: розглянути загальний теоретичний підхід до розуміння чинників економічної соціалізації особливої дитини. Метод експлікації.

Сутність дослідження. Соціальна ситуація розвитку дитини з особливими освітніми потребами представлена нами як низка чинників її економічної соціалізації, до яких віднесено – економічний розвиток суспільства; економічні норми і цінності суспільства; соціальну політику та суспільну свідомість щодо людей з особливими освітніми потребами; соціальний статус дитини з інвалідністю (неповносправність як соціальна роль); соціальну депривацію дитини; соціально-економічний статус і рівень матеріального добробуту сім'ї дитини та вплив інститутів соціалізації, основним з яких є сім'я, а саме рівень економічної соціалізації та соціальної активності батьків дитини.

Формування життєвого досвіду дитини з особливими освітніми потребами відбувається під впливом ряду негативних соціальних чинників, які призводять до різних деформацій особистості, значного погіршення її статусу як у системі міжособистісних стосунків, так і у психічному, соціальному, духовному розвитку. На органічну патологію (вади в руховій чи сенсорній сфері) нашаровуються впливи соціальних чинників (негативне або умовно-позитивне ставлення суспільства та держави, недосконала соціальна політика, незалученість в систему соціальних відносин). Ці чинники виступають як несприятливі умови соціалізації дитини, а сама дитина як жертва цих несприятливих умов, що підсилює існуючи в неї відхилення та розлади, або навіть створює їх [3]. Тільки активно і повноцінно беручи участь у системі соціальних взаємин, дитина з особливими освітніми потребами може засвоїти основні ролі, які доводиться виконувати в житті, виробити особисте ставлення до цих ролей, унаслідок чого у неї з'явиться можливість до самопрезентації та самореалізації як соціального феномену. Підготовка до реалізації тієї або іншої ролі може бути здійснена лише після уявлення людини про цю роль («образ» ролі), які формуються на основі реальних життєвих спостережень, у процесі міжособистісного спілкування, а також під впливом засобів масової інформації та інших джерел [2].

Основні висновки. Виявлено, що основними зовнішніми чинниками, які впливають на процес економічної соціалізації дітей з особливими потребами є: впливи соціального оточення, починаючи зі сімейної ситуації закінчуючи певним (неготовністю до прийняття в систему суспільних та економічних відносин людей з особливими потребами, стереотипність уявлень щодо їх неповноцінності) ставленням суспільства до них.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гошовський Я. О. Психолого-педагогічні основи ресоціалізації депривованих підлітків: дис. ... д-ра психол. наук: 19.00.07 / АПН України, Ін-т психології імені Г. С. Костюка. Київ, 2009.

2. Сербова О. В. Проблема інтеграції дітей із обмеженими фізичними можливостями в економічний простір. *Актуальні проблеми психології: зб. наук. пр. Ін-ту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*. Київ, 2009. Т. 1: Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія. С. 123–129.

3. Serbova O., Lopatina H., Aliksieieva H., Tsybuliak N. Features of Economic Socialization of Children with Disabilities. *Journal of History Culture and Art Research*. 2019. Issue 8 (3). P. 162-178.

Ксенія СЕРГІЄНКО,

здобувач другого (магістерського) вищої освіти І курсу факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Науковий керівник: **Євгенія ЛИНДІНА**

канд. пед. наук, доцент (БДПУ)

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЛОГОПЕДИЧНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

З ЗНМ II-III РІВНЯ

Наше сьогодні є часом змін, і ці зміни пронизують усі сфери життя людини, зокрема зміни в освітньому просторі. З кожним роком вимоги до рівня знань дітей стають все вище, також змінюються вимоги і до подачі матеріалу. Усе це змушує сучасного педагога до пошуку чогось нового, до пошуку інноваційних технік та методів задля отримання кращих результатів.

Найпоширенішим мовленнєвим порушенням серед дітей дошкільного віку є загальний недорозвиток мовлення (ЗНМ), під час якого, спостерігаються системні порушення всіх сторін мовлення. Найсуттєвіші недоліки спостерігаються під час засвоєння і використання лексики та граматики рідної мови.

Над цією проблемою працювало багато вчених, зокрема Р. Левіна, Є. Соботович, Т. Ушакова, Т. Філічева, О. Шахнарович та інші.

Впровадження інноваційних технологій в наш час є новою сходинкою у освітньому процесі. Основною метою цих впроваджень є гармонійне поєднання сучасних інноваційних технологій з традиційними засобами розвитку дітей. Особливо актуальним є питання застосування